

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3474/2022. (XII. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 2.K.700.522/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Deák Dóra ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Abtv. 27. § alapján – a Pécsi Törvényszék 2.K.700.522/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó álláspontja szerint az ítélet ellentétes az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a 28. cikkével.
- [3] 1.1. A tényállás szerint az indítványozó (perbeli felperes) részbeni tulajdonát képezi egy Kölked belterületi kivett lakóház, udvar, gazdasági épület megnevezésű ingatlan, amely az Lf-0-K építési övezetben helyezkedik el. A felperes több mint tíz évvel ezelőtt bővítette az ingatlanon már meglévő lakóépületet, amelyre 2021. március 12-én nyújtott be fennmaradási és használatbavételi engedélyt az alperesnél. Az alperes 2021. március 23-án kelt határozatával a kérelmet elutasította. Határozatában megállapította, hogy a bővítmény sérti a legkisebb hátsókertre, illetve a legnagyobb beépítettségre vonatkozó szabályokat.
- [4] A fenti határozat bírósági felülvizsgálata iránt a felperes jogi képviselője útján, törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő a Pécsi Törvényszék felé, mert álláspontja szerint a hatóság eljárása sértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, ugyanis az nem volt tisztességes, a hatóság a tényállást nem megfelelően tisztázta, illetve nem teljesítette a jogszabályban rögzített vizsgálati kötelezettségét. Kiemelte, hogy bár a lakóépület bővítésére szabálytalanul került sor, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 48/A. § (1) bekezdés *b*) pontja alkalmazható, az építmény ugyanis műemlékvédelmi érdeket nem sért. Azt tényként ismerte el, hogy a fennmaradás nem eredményez az életet, egészséget veszélyeztető használatot vagy állapotot, ezt az alperes sem vitatta. Álláspontja szerint az Étv. 48/A. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontja egymással vagylagos viszonyban áll, a fennmaradási engedély megadására már az egyik feltétel teljesülése esetén is lehetőség van.
- [5] A Pécsi Törvényszék 2.K.700.522/2021/5. számú, jogerős ítéletével a keresetet elutasította. Indokolásában rámutatott, hogy az Étv. 48/A. § *a*) és *b*) pontja egymással nem vagylagos viszonyban állnak, a kérelemmel érintett épületnek mindenképpen meg kell felelnie az Étv. 48/A. § *a*) pontjában foglaltaknak. A műemlékvédelmi érdeksérelem pedig kizárólag akkor értékelhető, ha az adott épülettel kapcsolatban műemlékvédelmi szempontok merülnek fel. Jelen esetben azonban erről nem volt szó, ezért az alperesnek ilyen irányú vizsgáladást nem kellett végeznie.
- [6] A jogerős ítélettel szemben a felperes jogszabálysértések megjelölése mellett felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontjára hivatkozással.
- [7] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta.
- [8] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a Pécsi Törvényszék 2.K.700.522/2021/5. számú ítélete ellentétes az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a 28. cikkével. Indokolásként előadta, hogy az Étv. 48/A. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontja meglátása szerint egymással vagylagos viszonyban áll; a támadott ítélet azért sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát, mert megfosztja a tulajdonost

attól, hogy a tulajdonát képező ingatlan vonatkozásában fennmaradási engedélyhez jusson – noha annak törvényi feltételei egyébként fennállnak. Ily módon a tulajdonos ingatlana az ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázisban – az okirati elv miatt – nem kerülhet feltüntetésre, s így ingatlana egyebek mellett banki hitel fedezetül sem szolgálhat. A tárgyi ügyben a fennmaradási engedéllyel érintett lakóépület-bővítés tíz éven túli, ezért az építésügyi hatóság a bontást nem rendelhette el. Amennyiben azonban a Pécsi Törvényszék jogértelmezése helyt foghatna, úgy az építésügyi hatóságok minden olyan tíz éven belüli lakóépület-bővítés és más építési tevékenység esetében bontást rendelhetnének el, amikor az Étv. 48/A. § (1) bekezdés a) és b) pontja együttesen nem teljesül. A tulajdonát képező ingatlan bontása meglátása szerint azért sérti a tulajdonhoz való jogot, mivel a bontás következtében a tulajdon megsemmisül. Az indítványozó szerint továbbá a Pécsi Törvényszék téves jogértelmezése, valamint az arra alapított ítélet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljárás követelményét, az ahhoz való alapjogát is sérti. A bíróság jogértelmezése emellett az Alaptörvény 28. cikkét is sérti, ugyanis a Pécsi Törvényszék jogértelmezése az indítványozó által előadottakkal ellentétben sem a józan észnek és a közjónak megfelelő, sem erkölcsös és gazdaságos célt nem szolgál.

- [9] Az Alkotmánybíróság főtárgya 2022. március 25-én kelt levelében az indítvány hiányosságainak a pótlására szólította fel az indítványozót, melyben egyrészt tájékoztatta az indítványozót, hogy indítványa hiányos, mert nem tartalmaz kellő, alapjogi szempontú indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés mennyiben és miért sérti az Alaptörvényben biztosított jogait. Másrészt arról is tájékoztatást nyújtott, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárás a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.38.123/2021/2. számú végzésével zárult le, ezért kérte nyilatkozni arról is, hogy az alkotmányjogi panaszt kiterjeszti-e a Kúria végzésére. A főtárgy felhívására az indítványozó határidőben megküldte indítványa kiegészítését, melyben jelezte, hogy a Kúria végzésére nem kívánja kiterjeszteni alkotmányjogi panaszát, tekintettel arra, hogy a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, az alkotmányjogi panaszában foglalt jogkérdés a Kúria végzésében nem került tárgyalásra.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, mivel az ítéletet az indítványozó jogi képviselője 2021. október 14-én vette át, az alkotmányjogi panaszt december 13-án – a 60. napon – nyújtotta be. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem feltételeinek, mivel az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XIII. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése, 28. cikk], a támadott bírói döntést, a Pécsi Törvényszék 2.K.700.522/2021/5. számú ítéletét, továbbá az alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [11] Az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget, ugyanis az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani [3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]]. Erre tekintettel ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja követelményének, így az utalt alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nem volt helye.
- [12] 3. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [13] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a tulajdonhoz való joggal és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírósági és az azt megelőző építésügyi hatósági eljárás felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság a 3150/2013. (VII. 24.) AB határozatban már rámutatott arra, hogy a fennmaradási engedély megadásának feltételei fennállásának vizsgálata nem alkotmányossági, hanem

- az építéshatósági eljárás jogszerűségének kérdése, amelyre nem az Alkotmánybíróság, hanem a másodfokú építésügyi hatóság és a közigazgatási perben eljáró bíróság rendelkezik hatáskörrel {vö. 3150/2013. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [24]; legutóbb: 3144/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasza egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróság jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja és a támadott ítéletben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek a döntések Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [16] A támadott bírósági ítélettel kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság továbbá azt is hangsúlyozza, hogy „önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [18] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntések érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [19] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. november 15.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/5055/2021.

